
Prawo Unii Europejskiej

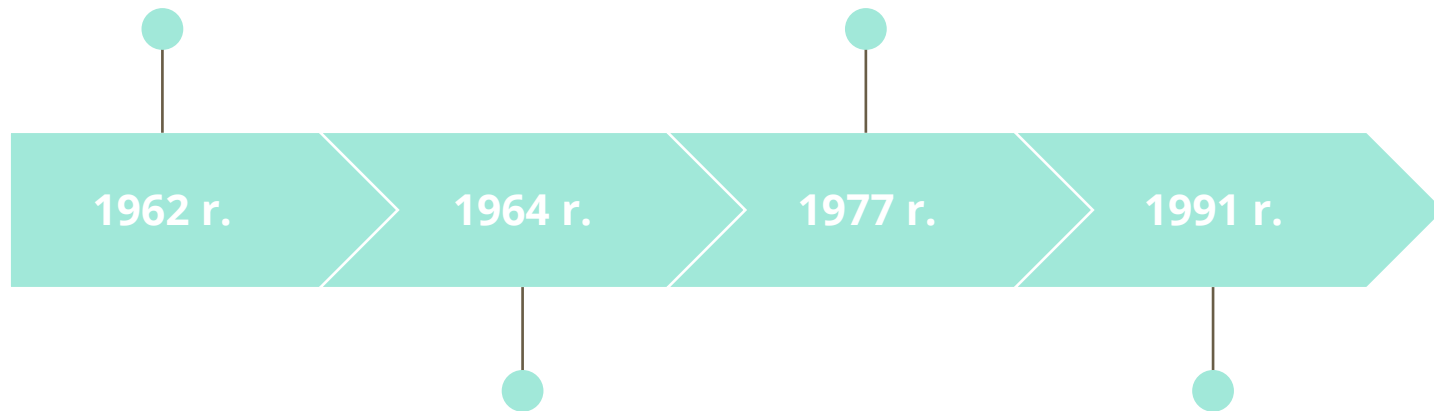
— Zajęcia nr 1 - Trybunał
Sprawiedliwości Unii
Europejskiej —

TSUE

1. Jakie kompetencje ma TSUE?
2. W jakich rodzajach spraw orzeka TSUE?
3. Jaki rodzaj wykładni stosuje TSUE?
4. Skład, zasady postępowania.

Zasada skutku
bezpośredniego
Van Gend&Loos

Zasada automatycznej
niestosowalności
Simmenthal

Zasada pierwszeństwa
Costa v. ENEL

Zasada odpowiedzialności
odszkodowawczej państw
Frankovich

Kompetencje TSUE

Art. 19 TUE

1. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej obejmuje Trybunał Sprawiedliwości, Sąd i sądy wyspecjalizowane. **Zapewnia on poszanowanie prawa w wykładni i stosowaniu Traktatów.**

Państwa Członkowskie ustanawiają środki niezbędne do zapewnienia skutecznej ochrony prawnej w dziedzinach objętych prawem Unii. (...)

3. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej orzeka zgodnie z Traktatami:

- a) w zakresie skarg wniesionych przez Państwa Członkowskie, instytucje lub osoby fizyczne lub prawne;
- b) w trybie prejudycjalnym, na wniosek sądów Państw Członkowskich, w sprawie wykładni prawa Unii lub ważności aktów przyjętych przez instytucje;
- c) w innych sprawach przewidzianych w Traktatach.

Kompetencje TSUE

Zapewnia on poszanowanie prawa w wykładni i stosowaniu Traktatów.

Diagram illustrating the relationship between the EU Court of Justice and national courts. A blue oval highlights the phrase "poszanowanie prawa" (respect for the law) in the main text. A blue arrow points from this oval down to a text block stating that the EU Court of Justice is not authorized to rule on the basis of national law.

Prawa unijnego - Trybunał
nie jest uprawniony do
orzekania na podstawie
prawa krajowego

Diagram illustrating the exclusive competence of the EU Court of Justice. A blue oval highlights the phrase "wykładni i stosowaniu" (interpretation and application) in the main text. A blue arrow points from this oval down to a text block stating that ensuring the uniformity of interpretation and application of EU law is the exclusive competence of the EU Court of Justice.

Zapewnianie jednolitości wykładni i
stosowania prawa unijnego - wyłączna
kompetencja TSUE.

Jak silna jest kompetencja TSUE?

Art. 344 TFUE

Państwa Członkowskie zobowiązują się nie poddawać sporów dotyczących wykładni lub stosowania Traktatów procedurze rozstrzygania innej niż w nich przewidziana.

→ wyłączna kompetencja jurysdykcyjna TSUE

→ z ostatnich wyroków C-284/16 Achmea

W jakich procedurach TSUE realizuje te kompetencje?

3. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej orzeka zgodnie z Traktatami:

- a) w zakresie skarg wniesionych przez Państwa Członkowskie, instytucje lub osoby fizyczne lub prawne; → **procedury skargowe**
- b) w trybie prejudycjalnym, na wniosek sądów Państw Członkowskich, w sprawie wykładni prawa Unii lub ważności aktów przyjętych przez instytucje; → **procedura nieskargowa (prejudycjalna)**
- c) w innych sprawach przewidzianych w Traktatach. → **opiniowanie zgodności umów międzynarodowych z Traktatami**

W jakich procedurach TSUE realizuje te kompetencje?

Skargowe:

KONTROLA PAŃSTW

- Procedura uchybienia zobowiązaniom wynikającym z prawa UE

KONTROLA INSTYTUCJI

- Kontrola legalności aktów UE
- Skarga na bezczynność
- Odpowiedzialność odszkodowawcza UE
- Spory pracownicze między UE a jej pracownikami
- Odpowiedzialność umowna UE (fakultatywna jurysdykcja TSUE)

Nieskargowe:

- Procedura pytań prejudycjalnych

Jaki rodzaj wykładni stosuje TSUE?

Celowościowa

Interpretowanie prawa UE poprzez stawianie pytania jaki jest jego cel

Kontekstualna/systemowa

Interpretowanie zapisu/institucji prawa UE poprzez jej relację do całości aktu prawnego i pozostałych instytucji.

Literalna

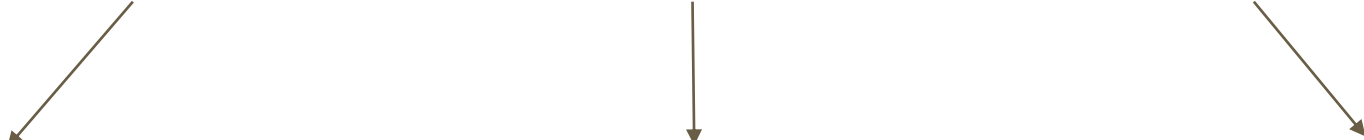
Interpretowanie z uwagi na znaczenie słów użytych w tekście prawnym.

Historyczna

Interpretowanie prawa UE z uwagi na intencje jego historycznych twórców.

Skład, status członków, postępowanie przed TS

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej

Trybunał Sprawiedliwości:

- 1 sędzia z każdego państwa (po Brexicie 27 sędziów)
- 11 rzeczników generalnych

Sąd:

- Po 2 sędziów z każdego państwa
- Nie ma stałych rzeczników generalnych

Sądy wyspecjalizowane:

- Sąd ds. Służby publicznej istniał w latach 2004 - 2016
- Obecnie nie ma żadnego sądu wyspecjalizowanego

Jakie przepisy normują funkcjonowanie TSUE?

- TUE - art. 19
- TfUE - cz. VI Postanowienia instytucjonalne i finansowe, sekcja V Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
- Protokół nr 3 - w sprawie Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej

Podstawa prawna - art. 281 TfUE; Statut jest częścią prawa pierwotnego

- Regulaminy proceduralne TSUE i Sądu

Jak są wybierani sędziowie?

- Osoby o niekwestionowanej niezależności, posiadające kwalifikacje do zajmowania najwyższych **(TS)** lub wysokich **(Sąd)** stanowisk sędziowskich w swoich państwach lub prawnicy o uznanych kompetencjach
- Mianowani za wspólnym porozumieniem państw członkowskich, na podstawie wcześniejszej opinii komitetu
- TS i Sąd - kadencja 6 lat
- Co 3 lata częściowe odnowienie składu
- Immunitet: formalny (niepodleganie odp. karnej w czasie zajmowania stanowiska), materialny (niepodleganie odp. za działania dokonane w ramach czynności służbowych)
- Zakaz sprawowania funkcji politycznych, administracyjnych, pracy zarobkowej

Jaką rolę pełnią rzecznicy generalni?

2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
33%	44%	41%	52%	50%	46%	53%	48%	33%

- Statystyki w ilu sprawach nie zasięcano opinii RG

Podział zadań między TS a Sąd

Trybunał Sprawiedliwości:

- *Skarga na nieważność aktu*
- *Skarga na bezczynność*
- Pytania prejudycjalne
- Skargi na niewykonanie zobowiązań unijnych przez państwo członkowskie

Sąd:

- *Skarga na nieważność aktu*
- *Skarga na bezczynność*
- Odpowiedzialność odszkodowawcza UE
- Spory pracownicze
- Orzekanie na mocy klauzuli arbitrażowej

Jak wygląda postępowanie?

Procedura pisemna → procedura ustna

- Przekazywanie skarg i pism procesowych stronom oraz instytucjom.

- Wysłuchanie przez Trybunał pełnomocników stron.
- Przesłuchanie świadków i biegłych.
- Wysłuchanie opinii rzecznika generalnego.

Rozprawa jest jawna, chyba że z urzędu lub na wniosek stron, Trybunał postanowi inaczej.

Finale postępowania - wyrokowanie

- Wyrok TS jest ogłaszany na posiedzeniu jawnym
- Wyrok TS zawiera uzasadnienie oraz nazwiska sędziów uczestniczących w obradach
- Wyrok TS jest ostateczny i wiąże od dnia jego ogłoszenia
- Głosowanie nad wyrokiem jest większościowe → **nie ma zdań odrębnych**

Odwołanie od Sądu do TS (podział instancyjny)

- Art. 256 TfUE - od orzeczeń wydanych przez Sąd przysługuje odwołanie do TS ograniczone do kwestii prawnych (brak właściwości Sądu, naruszenie procedury przed Sądem, naruszenie prawa Unii)
- Odwołanie może być wniesione w terminie 2 miesięcy od dnia zawiadomienia o wyroku Sądu
- Odwołanie może wnieść strona, której żądanie nie zostało uwzględnione w całości lub w części albo przez interwenienta, **jeśli wyrok dotyczy go bezpośrednio**
- Wyrok Sądu wiąże od dnia ogłoszenia (skarga nie ma skutku zawieszającego – art. 278 TfUE). Wyrok Sądu staje się ostateczny wraz z upływem terminu do wniesienia odwołania.

Wykładnia wyroku

Zachodzi wątpliwość co do znaczenia/zakresu wyroku

Na wniosek strony lub instytucji, która uzasadni swój interes

Wykładni dokonuje Trybunał Sprawiedliwości

Art. 43 Statutu

Wznowienie postępowania

- Powód: nowe okoliczności faktyczne, które mogą mieć znaczenie w sprawie, a nie były znane w chwili wydania wyroku
- Max. 10 lat od dnia wydania wyroku + max. w ciągu 3 miesięcy, w których skarżący dowiedział się o nowej okoliczności
- Trybunał **najpierw** orzeka w przedmiocie dopuszczalności skargi, a **następnie** orzeka o istocie sprawy

Wielojęzyczność w pracach Trybunału

- 24 języki postępowania
- Zasada - język postępowania wybiera skarżący (ale jak pozwany jest państwo - to język urzędowy tego państwa; w pytaniach prejudycjalnych - język sądu pytającego)
- Język postępowania używany jest w pismach, wystąpieniach stron
- Wyroki Trybunału i Sądu tłumaczone są na wszystkie 24 języki urzędowe Unii

Dziękuję za uwagę!
